

NRC HANDELSBLAD

Justitiële tapcultuur

„De vaststelling dat het technisch mogelijk is om telefoontaps te manipuleren is onvoldoende om aannemelijk te maken dat dit ook is gebeurd.” Dat oordeelde het gerechtshof te 's-Hertogenbosch in de strafzaak tegen de Turks-Koerdische zakenman Hüseyin Baybasin. Deze werd veroordeeld tot levenslang wegens onder meer het medeplegen van moord en gijzeling en het mede besturen van een criminele organisatie. Afgeluisterde telefoongesprekken speelden in de strafzaak een zeer belangrijke rol. Baybasin betoogde dat hij het slachtoffer is van een complot van geheime diensten en dat de bandopnamen gemanipuleerd waren. De rechter achtte dat alleen al wegens het grote aantal onaannemelijk. De Hoge Raad heeft nu dit oordeel bevestigd.

Toch verdient de zaak-Baybasin een staartje te krijgen. Hoe betrouwbaar zijn de Nederlandse tapkamers? Ons land geldt als een internationale koploper in het gebruik van telefoontaps en het aantal tapbevelen neemt alleen maar toe, bevestigde de regering begin dit jaar. „Aanzienlijk” zelfs. In de zaak-Baybasin werd de verklaring van geen bezwaar door een officiële expert indringend aangevochten door andere deskundigen, van wie er een zelf afkomstig is van een inlichtingendienst maar overigens niet werd gehoord. Het hof hield het erop dat het in de concrete strafzaak aan de rechter is voorbehouden uit het beschikbare materiaal „datgene te selecteren wat hem dienstig voorkomt”. Zoals het hof al aangaf maakt dat geen eind aan alle vragen over de afluisterstechniek. Voorzover nodig bleek dat in mei uit de oratie van Bart Jacobs, hoogleraar 'beveiliging en correctheid van apparatuur' in Nijmegen. Hij noemde de vragen over de tapkamers als voorbeeld bij zijn stelling dat „het niet zo mag zijn dat de overheid fundamentele taken toevertrouwt aan systemen waar ze zelf geen zicht op heeft”.

De enige die precies weet hoe de tapkamers werken is de leverancier, een bedrijf dat zijn oorsprong heeft in de Israëliëse geheime dienst. Er zijn Kamervragen over gesteld, maar opeenvolgende bewindslieden hebben vooral de boot afgehouden. Eind vorig jaar kwam er een rapport van het Nationaal Bureau Verbindingsbeveiliging (NBV), maar dat was slechts ter vertrouwelijke kennisneming van de inmiddels veelbesproken 'Commissie-Stiekem'. Bovendien vielen onderdelen van het justitiële tapproces buiten de opdracht aan het NBV, zo bleek achteraf. Minister Remkes (Binnenlandse Zaken en overheidsinformatiebeleid) heeft in maart ten slotte wel een „kritisch onderzoek” toegezegd naar alle technische en organisatorische voorschriften voor het tappen.

Minister Donner (Justitie) lijkt het antwoord al te weten. Op 3 juli verklaarde hij in antwoord op Kamervragen categorisch: „Het juridisch kader biedt voldoende waarborgen dat het opsporingsmiddel 'tappen' op een verantwoorde manier wordt ingezet.” Deze minister wil overigens niet eens het aantal justitiële taps landelijk laten bijhouden om te zien of het toch niet wat veel wordt. De justitiële tapcultuur verdient een serieuzere behandeling door de eerstverantwoordelijke bewindspersoon.

27 oktober 2003

© Op dit artikel berust auteursrecht

 print